

DONAR SENTIT

Roger Bernat, publicat a EL MUNDO

MANUAL DE TEATRE. Lliçó segona. Què passa quan no t'agrada un espectacle? El professor proposa una estratègia per tal de superar l'obstacle i al mateix temps poder-se convertir en un bon crític teatral. I aprofita la ocasió per presentar *The pervert's guide to cinema*, últim treball en DVD d'Slavoj Zizek.

Estava veient un espectacle que no m'agradava gens, em removia a la butaca, esbufegava i tenia la temptació d'aixecar-me i marxar, però vaig veure que algú m'observava. El públic estava assegut a tres bandes així que era fàcil que els espectadors ens miréssim els uns als altres. Vaig decidir calmar-me i provar de concentrar-me en l'espectacle malgrat que una processó de setmana santa convertida en espectacle de dansa contemporània era difícil de seguir. Després d'una estona vaig provar d'identificar l'espectadora que m'havia estat mirant. Estava seriosament concentrada en l'acció. Va ser així com, enlloc de preguntar-me si l'espectacle m'agradava o no, vaig posar-me a fer feina per tal d'arribar al mateix punt d'atenció que ella tenia. Quin sentit devien tenir aquelles imatges?. Per qué clavaven ganivetades a una capsula buida? Per qué l'actriu llegia enlloc d'interpretar? Per qué repartien flors de plàstic entre el públic?

Semblava que el públic es negués a agrair la feina dels actors i l'aplaudiment va tardar molt en arrencar. A la sortida vaig trobar la persona que m'havia estat espiant. Era crític del setmanari *Época*, el de més tirada a Portugal o deia que la meua cara d'angoixa li havia semblat part de l'espectacle. També em va explicar que havia deixat de preguntar-se si un espectacle li agradava i que ara provava d'entendre què significava el que veia per transmetre-ho als lectors. Li agradava remarcar les paraules *Donar Sentit*.

Anar al teatre és enfrontar-se a un món que desconexem. Aquest és el veritable repte. Cal valor per endinsar-se en geografies desconegudes. Quan ens fem grans perdem la passió pel que ens és estrany i el saló de casa es converteix en escenari de totes les aventures. Com deia Marcelo Birmajer, el matrimoni acaba sent la única odissea que se'ns permet de viure. Però abans hi ha un període, entre els 14 i els 26 anys, una mica abans que s'assequin els genitals i la vida es converteixi en saló, matrimoni i visites al teatre Borràs, on la curiositat encara ens empeny cap al teatre. S'obre el teló i les regles d'un nou món es despleguen davant dels nostres ulls. Actors, ballarins o pallassos comencen a teixir un tapís les figures del qual són encara un misteri per a nosaltres. Què fer davant l'angoixa de no saber? Encara hi ha periodistes que refusen amb fàstics el que veuen enlloc d'analitzar-ho i provar de fer entendre. Deia Debord –i probablement dues cites en una sol article sigui un excés- que mai no havia pensat que el món hagués estat fet amb la intenció de fer-lo feliç. Cal enfrontar-se al món o a un espectacle per tal de construir la pròpia interpretació i en aquest gest no només definir la nostra identitat sino trobar el plaer de qui ha construït alguna cosa i veu la seva feina acabada, com qui ha agafat unes fustes i acaba amb una cadira.

I donar sentit és precisament el que fa Slavoj Zizek en el DVD *The pervert's guide to cinema*. El filòsof eslovè i emocionat lector de Lacan fa una afilada lectura d'algunes de les grans escenes del cinema mundial, desde *Vértigo* de Hitchcock fins a *Azul* de Kieslowsky per tal de trobar la raó per la qual ens tanquem en les sales fosques dels cinemes per veure espectacles. Quin és el sentit de tancar-se en els cinemes i teatres? El que veritablement esperem no és tenir plaer o entretenir-nos sino, com el nen que mira pel pany de l'habitació dels pares, enfrontar-nos amb el que hem amagat

durant la vigília i volem retrobar durant la nit, aquella part de nosaltres que sabem que existeix però desconeixem.